

SUUDİ ARABİSTAN KRALLIĞI 2018 YILI ÜÇÜNCÜ ÇEYREK ve İLK DOKUZ AYLIK BÜTÇE GERÇEKLEŞMESİ

2018 Yılı Üçüncü Çeyrek Gerçekleşmeleri

Suudi Arabistan Krallığı (SA) 2018 yılı üçüncü çeyreği bütçe gelişmeleri incelendiğinde aşağıdaki hususlar ön plana çıkmaktadır.

Bahse konu dönemde **bütçe gelirleri** 2017 yılının aynı dönemine göre **%57 oranında artmış ve 223,3 milyar SAR (yaklaşık 60 milyar \$) seviyesine ulaşmıştır**. Bu artışta mal ve hizmetlerden alınan vergi gelirlerinin 2 kattan fazla artarak yaklaşık 31 milyar SAR (8,2 milyar \$) seviyesine ulaşması önemli rol oynamıştır. Bu kalemin içinde yer aldığı petrol dışı gelirler %45 oranında artarak 69,4 milyar SAR (18,5 milyar \$) olarak gerçekleşmiştir. Petrol gelirleri ise 2018 yılının üçüncü çeyreğinde %63 oranında artış kaydetmiş ve yaklaşık 154 milyar SAR (yaklaşık 41 milyar \$) olarak gerçekleşmiştir.

Yine aynı dönem için **bütçe harcamaları** incelendiğinde ise 2017 yılının aynı dönemine göre **%21 oranında bir artış sonucu harcamaların yaklaşık 230,5 milyar SAR (61,3 milyar \$) seviyesine ulaştığı** görülmektedir. 2018 yılı üçüncü çeyreğinde harcama kalemleri arasında en yüksek paya sahip olan personel harcamaları (toplam harcamaların yaklaşık %48'i) çok az miktarda artış kaydetmiş ve 109 milyar SAR'ın (29,2 milyar \$) biraz üzerinde gerçekleşmiştir. Harcama kalemleri içinde en yüksek artış gerçekleşen kalemlerden birisi yine sosyal harcama kalemi olmuş ve bu kalemden iki katın üzerinde bir artış meydana gelmiştir.

Bu gelişmeler çerçevesinde **bütçe açığı** geçen yılın aynı dönemine göre yaklaşık **%85 oranında azalarak 7,3 milyar SAR (yaklaşık 2 milyar \$) seviyesinde** gerçekleşmiştir.

2018 yılı ilk dokuz aylık gelişmeler

Bu dönem içinde bütçe gelirleri incelendiğinde bütçe gelirleri içinde petrol gelirlerinin ağırlığının değişmediği dikkati çekmektedir. Ancak yine de KDV'nin devreye girmesi ile birlikte mal ve hizmetlerden alınan vergilerin 3 kattan fazla artış kaydettiği ve 83,3 milyar SAR (22,2 milyar \$) seviyesine ulaştığı görülmektedir. Bu gelişme sonucu, söz konusu kalemin, geçen yılın aynı döneminde %5,7 olan bütçe gelirleri içindeki payı 2018 yılında %12,6 seviyesine yükselmiştir. Toplam bütçe gelirleri içinde %68 paya sahip olan petrol gelirleri 2018 yılının ilk dokuz aylık dönemi sonunda 452,1 milyar SAR (120 milyar \$) olarak gerçekleşmiştir. Bu çerçevede, aynı dönemde toplam bütçe gelirleri 663 milyar SAR (176,4 milyar \$) seviyesinde gerçekleşmiştir.

Aynı dönem için bütçe harcama kalemleri incelendiğinde personel harcamalarının %16 oranında artarak 353,5 milyar SAR (94 milyar \$) seviyesinde gerçekleştiği görülmektedir. Bunun yanında, yeni uygulamaya giren KDV, yükselen enerji fiyatlarının halk üzerinde yarattığı baskıyı azaltmak amacıyla oluşturulan "vatandaş hesabı-citizen Account" ile diğer sosyal yardım harcamaları %104 oranında artış kaydetmiş ve 73,8 milyar SAR (19,6 milyar \$) seviyesine ulaşmıştır.

2018 bütçesi açıklandığında bütçede en yüksek paya sahip olan savunma harcamaları (210 milyar SAR – yaklaşık 56 milyar \$) 2018 yılının ilk dokuz ayı sonunda ayrılan bütçenin %79'unu kullanmış durumdadır. Bütçe içindeki ağırlığı açısından ikinci sırada olan eğitim (192,3 milyar SAR – 51,1

milyar \$) harcamaları ise aynı dönem sonunda ayrılan bütçe imkanının %76'sını kullanmış durumdadır. Bütçe içinde üçüncü sırada yer alan sağlık harcamaları (146,5 milyar SAR – yaklaşık 39 milyar \$) ise 2018 yılının ilk dokuz ayı sonunda bütçeden ayrılan payının %82'sini kullanmış durumdadır. Tüm harcamalar açısından bakıldığında ise 2018 yılı için belirlenen harcama tutarının %73 oranında kullanıldığı görülmektedir.

Bütün bu gelişmeler sonucunda 2018 yılının ilk dokuz aylık dönemi sonunda bütçe açığı bir önceki yılın aynı dönemine göre yaklaşık %60 oranında azalarak yaklaşık 49 milyar SAR (13 milyar \$) olarak gerçekleşmiş ve yine aynı dönemde 53,1 milyar SAR (14,1 milyar \$) borçlanma gerçekleştirmiştir. Borçlanmanın %56,5'i iç borç kaynaklı olurken, dış borç kaynaklı tutar toplamın %42'si olarak gerçekleşmiştir.

2018 yılı Eylül ayı sonu itibariyle toplam borç stoku incelendiğinde stokun yaklaşık 550 milyar SAR (146,3 milyar \$) seviyesine yükseldiği bu tutarın ise %54'ünü iç borç stokunun oluşturduğu görülmektedir. **Ancak, burada dikkati çeken husus, 2018 yılı içinde tahvil ve borçlanmada dış borç araçlarının daha fazla tercih olmasıdır (dış borç stokunun toplam stok içindeki payı 2017 yılındaki %41,5 değerinden 2018 yılında %46,5 seviyesine yükselmiştir).**